OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE.

Organ Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie.

GROSZ DO GROSZA

WARSZAWA 1928

№ 17. Dnia 15 września 1928 r. Rok IV.

TREŚĆ:

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE.

Organ Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie.

GROSZ DO GROSZA

WARSZAWA 1928

№ 17. Dnia 15 września 1928 r. Rok IV.

Działalność komunalnych kas oszczędności w r. 1926 w świetle cyfr.

Województwa centralne i wschodnie.

Stan wkładów i pożyczek na dzień 31 grudnia 1926 r.

Liczba porz.	Województwo	Komunalna Kasa Oszczęd. Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczęd. Miejska	Liczba będących w obiegu książeczek oszczędnościowych.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Wkłady na książeczki oszczędnościowe zł.	gr.	Pożyczki zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
1	Warszawskie	Gostynin		258	15,000	—	60,011	71	122,827	36	8,300	—		
2		Łowicz		621			41,732	91	261,219	22	29,267	—	2,240	—
3		Pułtusk		15			17,348	68	130,411	18	20,930	—	7,346	84
4		Skierniewice		529	8,984	23	67,952	02	281,052	08	15,000	—	6,720	—
				1429	**23,984**	**23**	**187,045**	**32**	**795,509**	**84**	**73,497**	—	**16,306**	**84**
5			Warszawa	6,453	21,793	42	4,039,446	93	2,962,079	44			7,109	37
				6,453	**21,793**	**42**	**4,039,446**	**93**	**2,962,079**	**44**			**7,109**	**37**
1	Łódzkie	Piotrków		220	65,000	—	86,786	41	184,500	46	33,320	—		
2		Łask		103	16,500	—	24,549	94	35,472	90				
3		Brzeziny		4	27,818	75	5,308	89	29,665	—				
4		Łódź		173	25.000	—	7,277	57	44,550	—	13,352	38		
				500	**134,318**	**75**	**123,922**	**81**	**294,188**	**36**	**46,672**	**38**		
1	Lubelskie	Lublin		3965	6,000	—	118,623	78	212,494	74			636	23
2		Biała podlaska		438	25,000	—	35,311	40	112,207	75	33,700	—		
3		Tomaszów Lubelski		244	5,000	—	11,630	59	13,005	25				
4		Garwolin		7	3,825	66	4,185	19	8,932	46				
5		Krasnostaw		648	20,000	—	36,769	95	147,500	70	5,010	—		
				5302	**61,825**	**66**	**206,520**	**91**	**494,140**	**90**	**38,710**	—	**636**	**23**
1	Kieleckie	—	Busk	329	10,000	—	54,450	96	114,124	—			2,496	—
2		Miechów		562	13,962	16	18,890	18	76,388	92	38,950	—		
3		Będzin		35	25,000	—	27,569	05	302,352	07	75,292	27		
4		Jędrzejów		91	2,000	—	12,915	43	22,900	—	9,000	—		
5		Opoczno		3	31,950	—	2,613	94	71,650	40	25,000	—	306	41
6		Końskie		5	5,000	—	329	07				—		
7		Radom		1512		—	284,792	32	383,590	08	22,500	—	19,950	—
				2537	**87,912**	**16**	**401,560**	**95**	**971,005**	**47**	**170,742**	**27**	**22,752**	**41**
1	Białostockie	Łomża		175	8,000	—	14,543	89	23,740	—				
2		Sokółka		116	25,000	—	30,852	08	48,481	24				
3		Białystok		5,014	50,000	—	108,925	48	234,714	70	84,181	09	1,397	55
				5,305	**83,000**	—	**154,321**	**45**	**306,935**	**94**	**84,181**	**09**	**1,397**	**55**
1	Wołyńskie		Łuck	548	10,529	11	25,250	40	126,354	87	27,796	60		
				548	**10,529**	**11**	**25,250**	**40**	**126,354**	**87**	**27,796**	**60**		

Zestawienie. Województwa centralne i wschodnie.

Stan wkładów i pożyczek na dzień 31 grudnia 1926 r.

Liczba porząd.	WOJEWÓDZTWO	Kasa powiatowa	Kasa miejska	Liczba będących w obiegu książeczek oszczędnościowych	Wkłady na książeczki oszczędnościowe zł.	gr.	Pożyczki zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
1	Warszawskie . . .	4	—	1,429	187,045	32	795,509	84	73,497	—	23,984	23	16,306	84
	Miasto st. Warszawa . .	—	1	6,453	4,039,446	93	2,962,079	44		—	21,793	42	7,109	37
2	Łódzkie . . .	4	—	500	123,922	81	294,188	36	46,672	38	134,318	75		—
3	Lubelskie . . .	5	—	5,302	206,520	91	494,140	90	38,710	—	61,825	66	636	23
4	Kieleckie . . .	6	1	2,537	401,560	95	971,005	47	170,742	27	87,912	16	22,752	41
5	Białostockie . . .	3	—	5,305	154,321	45	306,935	94	84,181	09	83,000	—	1,397	55
6	Wołyńskie . . .	—	1	548	25,250	40	126,354	87	27,796	—	10,529	11		—
	Razem	**22**	**3**	**22,074**	**5,138,068**	**77**	**5,950,214**	**82**	**441,598**	**74**	**423,363**	**33**	**48,202**	**40**
	Stan z dn. 31.XII. 1925 r. .	**16**	**2**	**4,515**	**1,067,346**	**13**	**1,732,057**	**28**						
	Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek .			**17,559**	**4,070,722**	**64**	**4,218,157**	**54**						

Województwa południowe.

Stan wkładów i pożyczek na dzień 31 grudnia 1926 r.

Liczba porząd.	Województwo	Komunalna Kasa Oszczęd. Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczęd. Miejska	Liczba będących w obiegu książeczek oszczędnościowych	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Wkłady zł.	gr.	Pożyczki zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
1	Krakowskie	—	Biała	13,429	—	—	766,528	90	770,028	10	187,620	—	158,895	79
2		—	Bochnia	4,425	—	—	415,524	63	728,053	17	129,650	—	176,601	09
3		Bochnia	—	3,065	—	—	147,827	05	212,626	95	29,490	—	2,179	03
4		Brzesko	—	1,666	—	—	390,472	78	471,005	63	13.537	—	5,603	56
5		Chrzanów	—	1,941	—	—	298,594	84	166,326	83	—	—	3,243	75
6		—	Dąbrowa	2,575	—	—	205,912	60	227,554	53	8,315	—	6,978	64
7		Gorlice	—	1,087	—	—	1,301,283	20	1,168,975	25	22,160	—	61,308	88
8		—	Jasło	5,472	—	—	447,338	67	514,477	56	79,141	65	—	—
9		—	Kraków	40,041	—	—	9,440,491	98	8,530,253	52	206,300	—	489,487	85
10		Kraków	—	20,986	—	—	1,813,578	53	1,931,170	97	24,000	—	635,404	96
11		—	Podgórska Kasa Oszcz. m. Krakowa	1,162	—	—	245,146	48	213,861	86	24,062	96	41,467	74
12		Mielec	—	2,225	—	—	443,657	66	464,684	45	11,350	—	5,409	71
13		Myślenice	—	3,725	—	—	199,281	25	251,889	65	59,705	—	5,608	28
14		—	Nowy Sącz	8,011	—	—	508,836	12	445,855	57	—	—	55,811	28
15		Nowy Targ	—	448	—	—	388,681	62	517,718	73	6,995	—	12,960	65
16		Ropczyce	—	2,277	—	—	133,107	11	187,353	46	9,935	—	88,012	76
17		—	Tarnów	18,456	—	—	2,484,624	08	2,056,124	80	—	—	136,200	19
18		Wadowice	—	634	—	—	649,522	18	992,543	65	220,487	16	108,570	07
19		Wieliczka	—	279	—	—	169,602	78	286,569	44	44,530	—	2,055	73
20		—	Żywiec	4,270	—	—	311,956	59	302,024	83	89,550	—	53,471	08
				136,174	—	—	**20,761,969**	**05**	**20,439,099**	—	**1,166,828**	**77**	**2,049,271**	**04**
1	Lwowskie	—	Drohobycz	4,225	—	—	147,114	10	175,548	67	80,890	—	—	—
2		Drohobycz	—	312	—	—	34,010	43	84,673	—	22,950	—	1,118	72
3		Gródek Jagielloński	—	1,613	—	—	155,232	40	4,419	20	26,300	—	5,727	59
4		—	Jarosław	3,994	—	—	230,866	25	319,266	27	—	—	22,914	28
5		Kolbuszowa	—	654	—	—	79,270	41	82,121	77	—	—	1,244	14
6		—	Krosno	5,508	—	—	251,083	66	204,982	44	—	—	229	14
7		—	Lwów	30,634	—	—	10,379,042	31	9,472,716	29	312,317	74	431,023	61
8		Rudki	—	1,470	—	—	171,516	59	343,524	56	72,850	—	6,099	72
9		—	Sambor	11,848	—	—	239,991	29	385,097	54	117,400	—	49,071	37
10		Sambor	—	985	—	—	130,515	05	131,158	03	37,550	—	4,831	28
11		—	Sanok	7,548	—	—	486,469	02	423,041	80	—	—	29,607	27
12		—	Sokal	2,801	—	—	121,976	70	134,779	81	61,980	78	1,657	93
13		Stary Sambor	—	71	—	—	48,415	38	120,720	91	77,195	08	1,499	36
14		Tarnobrzeg	—	2,393	—	—	360,265	35	304,219	57	116,775	—	8,447	18
15		—	Rzeszów	9,655	—	—	1,765,896	79	1,591,899	14	30,000	—	252,971	58
16		—	Dobromil	14	—	—	2,709	19	2,498	—	787	—	318	50
				83,725	—	—	**14,604,374**	**92**	**13,780,667**	—	**956,995**	**60**	**816,761**	**67**
1	Tarnopolskie	Brody	—	4,463	—	—	239,197	76	706,905	28	90,756	10	17,272	09
2		Brzeżany	—	3,184	—	—	194,689	31	314,637	05	93,935	—	46,776	43
3		Buczacz	—	1,493	—	—	117,866	27	266,370	11	150,162	85	4,557	12
4		—	Tarnopol	1,024	—	—	746,873	34	776,459	33	194,313	—	240,116	61
5		Trembowla	—	1,796	—	—	60,558	95	105,940	42	60,115	—	13,098	05
6		Zaleszczyki	—	977	—	—	160,606	67	152,589	92	—	—	7,204	63
				12,937	—	—	**1,519,792**	**30**	**2,322,902**	**11**	**589,281**	**95**	**329,024**	**93**
1	Stanisławowskie	Bohorodczany	—	876	—	—	108,474	69	163,133	32	37,810	—	13,039	08
2		Dolina	—	2,244	—	—	176,695	13	145,191	42	—	—	19,929	—
3		Horodenka	—	1,254	—	—	49,583	26	73,918	37	21,879	—	10,763	21
4		Kałusz	—	836	—	—	142,776	46	165,072	59	—	—	7,122	38
5		—	Kołomyja	1,885	—	—	248,700	65	625,413	65	395,530	33	73,296	13
6		—	Sniatyn	41	—	—	13,984	02	25,191	77	9,675	—	—	—
7		Sniatyn	—	211	—	—	97,341	48	135,979	11	25,255	—	1,100	16
8		—	Stanisławów	9,137	—	—	888,355	93	902,213	74	396,265	87	261,134	58
9		—	Stryj	6,673	—	—	253,758	85	323,785	39	91,615	—	31,316	12
10		Tłumacz	—	1,243	—	—	115,036	21	144,851	27	24,235	—	9,592	04
				24,400	—	—	**2,094,706**	**68**	**2,704,750**	**63**	**1,002,265**	**20**	**427,292**	**70**

Zestawienie. Województwa południowe.

Stan wkładów i pożyczek na dzień 31 grudnia 1926 r.

Liczba porząd.	WOJEWÓDZTWO	Kasa powiatowa	Kasa miejska	Liczba będących w obiegu książeczek oszczędnościowych	Wkłady na książeczki oszczędnościowe zł.	gr.	Pożyczki zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
1	Krakowskie . . .	11	9	136,174	20,761,969	05	20,439,099	—	1,116,828	77	—	—	2,049,271	04
2	Lwowskie . . .	7	9	83,725	14,604,374	92	13,780,667	—	956,995	60	—	—	816,761	67
3	Tarnopolskie . . .	5	1	12,937	1,519,792	30	2,322,902	11	589,281	95	—	—	329,024	93
4	Stanisławowskie . .	6	4	24,400	2,094,706	68	2,704,750	63	1,002,265	20	—	—	427,292	70
	Razem	**29**	**23**	**257,236**	**38,980,842**	**95**	**39,247,418**	**74**	**3,666,371**	**52**	—	—	**3,622,350**	**34**
	Stan z dn. 31.XII.1925 r. .			**254,260**	**19,981,458**	**07**	**22,404,338**	**55**						
	Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek			**2,976**	**18,999,384**	**88**	**16,843,080**	**19**						

Województwa zachodnie.

Stan wkładów i pożyczek na dzień 31 grudnia 1926 r.

Województwo	Liczba porząd.	Komunalna Kasa Oszczędn. Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędn. Miejska	Ilość książeczek	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Wkłady zł.	gr.	Pożyczki zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
Poznańskie	1	—	Bojanowo	1,425	—	—	74,373	57	70,288	—	—	—	6,181	12
	2	—	Buk	173	—	—	19,130	50	96,933	28	—	—	2,320	46
	3	—	Bydgoszcz	3,281	—	—	303,107	98	989,447	46	—	—	534,797	77
	4	Bydgoszcz	—	23,378	—	—	493,665	38	1,393,585	36	4,612	88	12,733	63
	5	Chodzież	—	454	—	—	233,352	24	660,145	36	—	—	49,258	23
	6	—	Chodzież	29	—	—	67,376	63	69,581	49	—	—	20,890	91
	7	—	Czarnków	38	—	—	25,025	06	92,396	12	11,100	—	2,512	97
	8	Czarnków	—	110	—	—	74,038	25	318,039	20	37,871	—	14,568	36
	9	—	Gniezno	5,889	—	—	219,062	88	278,088	19	35,279	—	6,987	76
	10	Gniezno	—	9,718	—	—	1,175,373	54	1,499,049	32	209,704	—	575.159	34
	11	—	Grodzisk	66	—	—	46,469	54	139,133	46	—	—	242	—
	12	Grodzisk	—	2,930	—	—	124,620	15	232,571	70	13,500	—	10,708	25
	13	Gostyń	—	3,498	—	—	164,081	99	285,652	61	—	—	955	—
	14	—	Gostyń	2,145	—	—	97,968	38	189,830	88	—	—	—	—
	15	—	Inowrocław	1,111	—	—	808,840	73	459,403	87	—	—	6,710	67
	16	Inowrocław	—	620	—	—	645,072	50	1,477,869	42	41,231	10	125,254	15
	17	—	Jarocin	1,587	—	—	117,680	44	95,408	35	—	—	29,212	75
	18	Jarocin	—	2,312	—	—	179,133	72	218,022	52	—	—	—	—
	19	—	Jutronin	82	—	—	20,965	69	490	—	—	—	4,418	62
	20	Kępno	—	486	—	—	216,777	21	905,476	14	—	—	16,838	40
	21	—	Kobylin	932	—	—	19,450	68	26,463	69	—	—	2,128	17
	22	—	Koronowo	8	—	—	6,868	78	3,956	48	—	—	—	—
	23	—	Kościan	2,020	—	—	59,644	61	119,657	18	—	—	2,898	79
	24	Kościan	—	2,510	—	—	297,220	32	470,445	64	55,620	—	31,355	71
	25	—	Koźmin	54	—	—	63,811	42	107,647	35	—	—	12,708	37
	26	Koźmin	—	2,119	—	—	524,731	50	527,387	56	—	—	29,068	98
	27	—	Krotoszyn	3,296	—	—	136,936	50	459,330	48	—	—	15,746	27
	28	Krotoszyn	—	1,932	—	—	133,183	63	196,716	35	18,433	23	6,619	21
	29	—	Leszno	7,773	—	—	964,598	83	806,333	29	—	—	22,849	20
	30	Leszno	—	8,327	—	—	447,632	91	502,634	16	39,760	20	4,166	54
	31	—	Lwówek	124	—	—	77,242	95	114,291	71	—	—	12,103	84
	32	—	Łobżenica	1,030	—	—	58,603	82	53,365	03	—	—	8,026	48
	33	—	Międzychód	4,210	—	—	255,682	81	314,179	—	32,432	60	50,035	39
	34	Międzychód	—	1,210	—	—	147,073	98	175,327	24	—	—	25,157	42
	35	Mogilno	—	5,715	—	—	339,309	24	373,779	54	—	—	13,073	07
	36	—	Nakło	671	—	—	126,508	92	263,885	11	11,470	—	34,295	34
	37	Nowy Tomyśl	—	156	—	—	167,177	60	373,117	46	5,450	—	—	—
	38	Oborniki	—	163	—	—	200,261	79	300,711	17	7,780	—	14,806	22
	39	—	Odolanów	113	—	—	39,248	44	17,568	50	—	—	792	72
	40	Odolanów	—	2,133	—	—	108,210	43	165,795	15	—	—	8,252	63
	41	—	Opalenica	945	—	—	—	—	59,309	48	—	—	973	91
	42	—	Ostrów	3,723	—	—	481,501	12	854,685	77	28,869	25	7,528	21
	43	Ostrów	—	136	—	—	167,690	52	455,349	77	—	—	5,086	31
	44	Ostrzeszów	—	3,398	—	—	262,365	68	426,464	60	24,520	—	112,813	91
	45	—	Pakość	40	—	—	10,424	96	101,598	86	—	—	4,496	89
	46	—	Pleszew	233	—	—	120,343	75	159,740	09	25,431	09	—	—
	47	Pleszew	—	69	—	—	40,783	63	51,729	86	—	—	2,390	90

Województwo	Liczba porząd.	Komunalna Kasa Oszczęd. Powiatowa	Miejska	Liczba książeczek	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Wkłady zł.	gr.	Pożyczki zł.	gr.	Redyskonto weksli zł.	gr.	Fundusz rezerwowy zł.	gr.
Z przeniesienia														
Poznańskie	48	—	Pobiedziska	17	—	—	4,725	40	97,331	85	—	—	221	30
	49	—	Poniec	959	—	—	80,824	27	89,336	92	—	—	—	—
	50	—	Poznań	4,196	—	—	2,472,924	42	6,852,319	13	71,885	—	33,330	71
	51	Poznań	—	4,742	—	—	379,147	50	470,598	82	50,326	—	24,867	63
	52	—	Rakoniewice	1,736	—	—	143,232	14	132,360	35	12,400	—	41,414	96
	53	—	Rawicz	6,173	—	—	89,799	88	384,266	50	—	—	13,567	37
	54	—	Rogoźno	1,602	—	—	214,665	74	141,834	27	—	—	48,129	64
	55	—	Sieraków	58	—	—	5,907	89	45,664	16	12,500	—	750	07
	56	—	Śmigiel	280	—	—	42,363	96	52,554	94	—	—	6,314	27
	57	Śmigiel	—	191	—	—	97,893	06	152,736	06	—	—	24,167	84
	58	—	Solec Kujawski	7	—	—	822	29	21,814	22	—	—	885	85
	59	—	Śrem	885	—	—	16,499	86	10,384	38	—	—	—	—
	60	Śrem	—	3,418	—	—	130,021	87	136,163	22	—	—	—	—
	61	—	Środa	156	—	—	114,694	06	125,610	59	—	—	3,781	83
	62	Środa	—	4,236	—	—	283,790	25	343,659	10	—	—	—	—
	63	Strzelno	—	2,506	—	—	81,083	64	257,172	06	2,000	—	6,112	51
	64	—	Sulmierzyce	10	—	—	1,895	76	3,430	—	—	—	—	—
	65	—	Szamotuły	1,625	—	—	71,457	33	71,946	34	—	—	6,286	77
	66	Szamotuły	—	116	—	—	82,631	02	236,237	29	—	—	1,706	54
	67	Szubin	—	3,492	—	—	110,725	74	485,593	98	111,936	97	577	—
	68	—	Trzemeszno	1,226	—	—	23,800	38	90,778	85	—	—	127	20
	69	—	Ujście	30	—	—	3,420	06	12,100	—	—	—	3,468	45
	70	Wagrowiec	—	3,063	—	—	325,813	65	477,670	57	—	—	37,063	83
	71	—	Wieleń	749	—	—	26,576	81	42,804	57	—	—	12,095	83
	72	—	Wielichowo	90	—	—	25,869	38	63,597	86	—	—	1,223	26
	73	—	Wolsztyn	7,311	—	—	102,349	37	290,570	56	—	—	374,372	53
	74	Wolsztyn	—	385	—	—	192,253	53	352,375	64	—	—	60,298	61
	75	—	Wronki	1,137	—	—	30,176	36	101,121	81	—	—	—	—
	76	—	Września	141	—	—	4,629	50	3,875	—	—	—	—	—
	77	Września	—	760	—	—	196,261	08	300,097	69	100,566	04	18,635	85
	78	Wyrzysk	—	1,466	—	—	194,619	79	363,217	44	2,000	—	20,000	—
	79	—	Zbąszyn	114	—	—	25,654	88	513,796	55	58,929	90	—	—
	80	—	Zduny	70	—	—	19,231	01	144,925	72	—	—	4,026	86
	81	Żnin	—	1,815	—	—	85,695	62	155,868	09	—	—	13,877	20
				167,134	—	—	16,044,082	70	29,976,696	78	1,025,607	85	2,604,428	98
Pomorskie	1	—	Brodnica Pom.	783	—	—	197,679	45	387,799	12	49,253	20	18,826	82
	2	Brodnica	—	3,629	—	—	140,849	79	682,190	58	49,063	—	45,930	18
	3	—	Chełmno	524	—	—	306,241	29	452,285	10	39,892	86	8,942	68
	4	Chełmno	—	8	—	—	1,528	83	299,697	43	—	—	—	—
	5	—	Chełmża	1,308	—	—	101,514	27	146,107	12	—	—	5,069	39
	6	—	Chojnice	3,670	—	—	288,118	86	801,466	84	54,250	—	29,090	50
	7	Chojnice	—	4,040	—	—	532,060	37	685,244	57	26,750	—	10,916	48
	8	—	Działdowo	760	—	—	43,070	45	93,066	42	47,950	—	2,556	22
	9	Działdowo	—	30	—	—	30,209	02	131,116	15	17,700	—	1,203	53
	10	—	Gniew	578	—	—	34,498	91	55,535	05	12,201	07	2,420	93
	11	Gniew	—	81	—	—	52,524	62	160,067	75	83,625	—	2,193	50
	12	—	Grudziądz	7,217	—	—	616,902	79	1,303,137	41	80,903	10	11,628	65
	13	Grudziądz	—	713	—	—	288,320	90	610,818	87	—	—	7,557	97
	14	—	Gdynia	44	—	—	65,384	21	116,887	57	—	—	—	—
	15	—	Gulubie	575	—	—	3,352	39	20,209	50	7,263	—	400	—
	16	Kartuzy	—	196	—	—	248,327	02	508,148	72	—	—	3,486	—
	17	Kościerzyna	—	16,049	—	—	420,789	85	789,148	44	—	—	42,856	28
	18	—	Kowalewo	196	—	—	—	—	14,963	89	2,066	06	—	—
	19	—	Lidzbark	465	—	—	31,364	72	151,787	87	78,699	65	23,465	37
	20	—	Nowe	1,029	—	—	55,392	60	64,070	82	—	—	—	—
	21	Nowemiasto	—	3,277	—	—	387,180	96	463,749	90	27,993	03	6,049	51
	22	—	Puck	33	—	—	36,484	96	64,798	39	17,955	—	—	—
	23	Puck	—	5,479	—	—	231,756	61	298,900	87	—	—	12,609	92
	24	Sępolno	—	2,837	—	—	484,825	75	744,408	50	167,709	98	13,939	20
	25	—	Skarszewy	19	—	—	11,531	22	26,089	99	14,707	74	—	—
	26	—	Starogard	3,262	—	—	369,966	03	438,172	88	35,562	46	3,225	31
	27	Starogard	—	4,977	—	—	414,911	39	472,451	31	150,000	—	39,798	56
	28	—	Świecie	1,593	—	—	111,196	95	290,437	13	50,672	23	18,000	—
	29	Świecie	—	9,294	—	—	834,214	92	768,732	69	—	—	40,846	70
	30	—	Tczew	1,739	—	—	182,109	37	275,799	56	40,463	19	7,521	19
	31	—	Toruń	10,204	—	—	1,041,116	27	1,619,100	92	—	—	98,590	22
	32	Toruń	—	5,748	—	—	994,897	07	1,510,479	95	—	—	73,008	70
	33	—	Tuchola	27	—	—	3,806	78	5,000	—	—	—	—	—

Województwo	Liczba porząd.	Komunalna Kasa Oszczęd. Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczęd. Miejska	Liczba książeczek	Kapitał zakładowy zł.	Kapitał zakładowy gr.	Wkłady zł.	Wkłady gr.	Pożyczki zł.	Pożyczki gr	Redyskonto weksli zł.	Redyskonto weksli gr.	Fundusz rezerwowy zł.	Fundusz rezerwowy gr.
Z przeniesienia														
Pomorskie	34	Tuchola	—	4,171	—	—	240,790	87	379,382	63	—	—	37,529	26
	35	—	Wąbrzeźno	1,392	—	—	177,455	94	158,600	68	—	—	6,553	73
	36	Wąbrzeźno	—	1,685	—	—	396,101	08	440,978	17	—	—	19,168	38
	37	—	Wejherowo	1,163	—	—	191,139	89	314,330	01	—	—	15,667	68
	38	Wejherowo	—	138	—	—	182,653	46	579,758	08	—	—	5,580	68
				98,933	—	—	9,295,669	86	16396920	88	1,054,680	57	614,633	80
Śląskie	1	—	Bielsk	19,241	—	—	1,850,212	27	1,382,447	92	—	—	859,608	36
	2	—	Cieszyn	12,496	—	—	253,637	71	1,992,205	94	—	—	365,225	72
	3	—	Katowice	410	—	—	621,024	49	1,273,355	75	101,715	36	4,078	63
	4	Katowice	—	133	—	—	174,705	29	171,946	33	—	—	—	—
	5	—	Królewska Huta	801	—	—	1,628,852	79	520,194	26	92	70	41,429	06
	6	—	Lubliniec	2	—	—	3,503	01	12,750	—	—	—	—	—
	7	Lubliniec	—	98	—	—	29,477	33	85,061	05	—	—	2,000	—
	8	—	Mysłowice	103	—	—	42,629	62	57,402	53	—	—	—	—
	9	Pszczyna	—	461	—	—	626,345	73	354,755	—	—	—	30,023	31
	10	Rybnik	—	5,970	—	—	185,782	21	144,164	60	—	—	—	—
	11	—	Rybnik	813	—	—	144,078	61	75,151	81	—	—	11,358	29
	12	—	Skoczów	1,752	—	—	215,762	50	200,702	90	32,500	—	39,138	48
	13	—	Tarnowskie Góry	86	—	—	154,129	85	200,520	12	—	—	21,774	81
	14	Tarnowskie Góry	—	196	—	—	234,527	61	353,139	53	—	—	—	—
	15	—	Żory	81	—	—	70,358	45	67,600	—	—	—	—	—
				42,643	—	—	6235097	47	6,901,397	74	134,308	06	1,374,676	66

Zestawienie. Województwa zachodnie.

Stan wkładów i pożyczek na dzień 31 grudnia 1926 r.

Liczba porząd.	WOJEWÓDZTWO	Kasa powiatowa	Kasa miejska	Liczba będących w obiegu książeczek oszczędnościowych	Kapitał zakładowy zł.	Kapitał zakładowy gr.	Wkłady na książeczki oszczędnościowe zł.	Wkłady na książeczki oszczędnościowe gr.	Pożyczki zł.	Pożyczki gr.	Redyskonto weksli zł.	Redyskonto weksli gr.	Fundusz rezerwowy zł.	Fundusz rezerwowy gr.
1	Poznańskie . . .	33	49	167,134	—	—	16,044,082	70	29,976,696	78	1,025,607	85	2,604,428	98
2	Pomorskie . . .	17	21	88,933	—	—	9,295,669	86	16,396,920	88	1,054,680	57	614,633	80
3	Śląskie . . .	5	10	42,643	—	—	6,235,027	47	6,901,397	74	134,308	06	1,374,636	66
	Razem	**55**	**80**	**308,710**	—	—	**31,574,780**	**03**	**53,275,015**	**40**	**2,214,596**	**48**	**4,593,699**	**44**
	Stan z dn. 31.XII.1925 r. .						**27,415,617**	**43**	**35,298,646**	**68**				
	Wzrost oszczędności i udzielonych pożyczek						**4,159,172**	**60**	**17,976,368**	**72**				

Ogólne Zestawienie.

Stan wkładów i pożyczek w komunalnych kasach oszczędności (powiatowych i miejskich) na dz. 31 grudnia 1926 r.

Liczba porząd.	WOJEWÓDZTWO	Kasa powiatowa	Kasa miejska	Liczba będących w obiegu książeczek oszczędnościowych	Wkłady na książeczki oszczędnościowe zł.	Wkłady na książeczki oszczędnościowe gr.	Pożyczki zł.	Pożyczki gr.	Redyskonto weksli zł.	Redyskonto weksli gr.	Kapitał zakładowy zł.	Kapitał zakładowy gr.	Fundusz rezerwowy zł.	Fundusz rezerwowy gr.	UWAGI
1	Warszawskie . .	4	—	1,429	187,045	32	795,509	84	73,497	—	23,984	23	16.306	84	
	Miasto st. Warszawa .	—	1	6,453	4,039,446	93	2,962,079	44	—	—	21,793	42	7,109	37	
2	Łódzkie . . .	4	—	500	123,922	81	294,188	36	46,672	38	134,318	75	—	—	
3	Lubelskie . . .	5	—	5,302	206,520	91	494,140	90	38,710	—	61,825	66	636	23	
4	Kieleckie . . .	6	1	2,537	401,560	95	971,005	47	170,742	27	87,912	16	22,752	41	
5	Białostockie . .	3	—	5,305	154,321	45	306,935	94	84,181	09	83,000	—	1,397	55	
6	Wołyńskie . . .	—	1	548	25,250	40	126,354	87	27,796	—	10,529	11	—	—	
7	Krakowskie. . .	11	9	136,174	20,761,969	05	20,439,099	—	1,116,828	77	—	—	2,049,271	04	
8	Lwowskie . . .	7	9	83,725	14,604,374	92	13,780,667	—	956,995	60	—	—	816,761	67	
9	Tarnopolskie . .	5	1	12,937	1,519,792	30	2,322,902	11	589,281	95	—	—	329,024	93	
10	Stanisławowskie . .	7	3	24,400	2,094,706	68	2.704.750	63	1,002,265	20	—	—	427,292	70	
11	Śląskie . . .	5	10	42,643	6,235,027	47	6,901,397	74	134,308	06	—	—	1.374,636	66	
12	Poznańskie. . .	33	49	167,134	16,044,082	70	29,976,696	78	1,025,607	85	—	—	2,604,428	98	
13	Pomorskie . . .	17	21	98,933	9,295,699	86	16,396,920	88	1,054,680	57	—	—	614,633	80	
	Razem	107	105	588,020	75,693,691	75	98.472.648	96	6,321,566	74	423,363	33	8,264,052	18	
	Stan z dn. 31.XII.1928 r.				48464,421	56	59435042	51							
	Wzrost oszczęd. i udzielonych poż.				27229270	19	39037606	45							

Wkłady oszczędnościowe na książeczki oszczędności w komunalnych kasach oszczędności na dz. 31 grudnia 1926 r. wynoszą, według powyższego ogólnego zestawienia, kwotę zł. 75,693,691 gr. 75. Jeżeli dodamy do tej sumy około 20,000,000 zł. wkładów przedwojennych zwaloryzowanych, a zamieszczonych w wykazach statystycznych na rachunku „fundusz waloryzacyjny", to ogólna kwota wkładów oszczędnościowych wyniesie ok. 96,000,000 zł.

W najbliższym czasie ogłoszone zostaną w naszem czasopiśmie dane statystyczne komunalnych kas oszczędności na d. 31 grudnia 1927 r. Wówczas dopiero będzie można poczynić krytyczne porównawcze uwagi zarówno o ruchu oszczędnościowym w Polsce w latach 1925, 1926 i 1927, jak i całej działalności wszystkich komunalnych kas oszczędności.

Krótki szkic historyczny pieniądza polskiego.

(ciąg dalszy).

Gdy hiperinflancja marki polskiej w r. 1923 doprowadziła do kompletnego rozstroju całe życie gospodarcze i finanse publiczne, to nastąpiło powszechne przeświadczenie, że dalej tak gospodarować nie można, że trzeba zmienić istniejący stan, dla zażegnania zbliżającej się katastrofy.

W tym celu ówczesny gabinet Witosa zaprosił p. Hiltona Younga na doradcę finansowego, który po kilkomiesięcznym badaniu poruczonych mu spraw złożył 10 lutego 1924 r. swoje sprawozdanie o położeniu finansowem Polski.

Najesencjonalniejsza część tego sprawozdania, jako djagnoza i terapja ówczesnej choroby Polski, przedstawia się w streszczeniu następująco.

Kłopoty problemu finansowego są wynikiem dewaluacji marki. Marka dewaluuje się wskutek inflancji. Inflancja jest rezultatem deficytów budżetowych. Środkiem zaradczym wobec tego jest pozbycie się deficytów i zrównoważenie budżetu. Oto krótka lecz wystarczająca recepta na wyleczenie finansów Polski. I jest ona jedyna.

Do zrównoważenia budżetu prowadzą trzy drogi: powiększenie dochodów z podatków i majątków państwowych, zmniejszenie wydatków i pożyczki.

Wobec zniszczenia kraju długoletnią wojną i zubożenia ludności wskutek rozstroju gospodarczego, spowodowanego inflancją, zdolność podatkową Polski na r. 1924 ocenił H. Young na 800—900 miljonów franków złotych, już po uwzględnieniu zaprojektowanego podatku majątkowego, waloryzacji podatków na podstawie miernika złotego i wszelkich innych ulepszeń systemu dochodowego, jakie dałyby się przeprowadzić w niedalekiej przyszłości, przyczem ta zdolność podatkowa jest bliższą 800, niż 900 milj.

Przy nieuregulowanych finansach i nieustabilizowanej walucie pożyczka zagraniczna mogłaby być zrealizowaną tylko na bardzo ciężkich warunkach obcej kontroli, uwłaszczających godności i niezależności państwa i dlatego tego źródła zrównoważenia budżetu nie można brać poważnie w rachubę.

Pozostaje więc tylko trzecia droga do zrównoważenia budżetu — dopasowanie wydatków do zdolności podatkowej ludności przez oszczędność. Do przeprowadzenia znacznej redukcji wydatków państwowych niema żadnych bezpośrednich przeszkód, prócz jej niepopularności. Na podstawie szczegółowej analizy preliminarza budżetowego na r. 1924, przewidującego wydatki w kwocie 1088,6 miljonów fr. zł. H. Young zaproponował redukcję różnych wydatków na 100 miljonów. Ilustracja ta wskazuje, że oszczędność jest najprostszym i najsilniejszym orężem Rządu do zwalczenia deficytów budżetowych. Skuteczne użycie tego orężu wymaga wielu poświęceń, zrzeczenia się wielu funkcyj, nieopatrznie przyjętych na siebie przez państwo i odsunięcia wielu uprawnionych nadziei na poprawę stanu społecznego. Ale deficyt, który jest największym wrogiem zarówno reformy społecznej, jak i każdej innej potrzeby Polski, będzie mógł być pokonany jedynie wtedy, gdy oręż ten będzie użyty z największą siłą.

Żaden z trzech sposobów pokrycia deficytu nie może wystarczyć oddzielnie. Rząd musi użyć wszystkich trzech naraz podług skoordynowanego planu. Plan ten powinien w pierwszym rzędzie objąć usystemowany program redukcji rozchodów. Jest to najpewniejszy i najłatwiejszy sposób zmniejszenia deficytu. Na drugim planie stoi zastosowanie pożyczek, a na trzecim — zwiększenie dochodów skarbowych. *W końcu plan ten powinien objąć ustanowienie zdrowej waluty, ale reforma walutowa jest bronią kruchą, wymagającą ostrożnego użycia. Reforma walutowa potrzebna jest do kompletnego uleczenia choroby finansowej, ale nie jest to jedyny środek, potrzebny do tego celu, nie jest to nawet środek pierwszej potrzeby. Źródłem choroby pieniężnej są deficyty budżetowe, a nie natura marki papierowej. Dopóki będą istniały deficyty, dopóty musi istnieć inflancja bez względu na naturę i podstawę waluty, a dopóki będzie inflancja, dopóty waluta będzie spadać.*

Z tego wynika, że zastąpienie marki papierowej przez inną walutę na nic się nie zda, dopóki istnieje deficyt budżetowy. Przeciwnie, spowodowałoby ono nieobliczalne szkody. W tych warunkach musiałaby nastąpić dalsza inflancja, a przy dalszej inflancji — dalsza dewaluacja i nowa waluta musiałaby stoczyć się w przepaść śladem starej.

Nowa waluta powinna zdobyć pełne zaufanie odrazu i dlatego Rząd powinien poczekać z wprowadzeniem jej aż do czasu, gdy znikną wszelkie obawy o dalszą inflancję, t. j. gdy nastąpi stała równowaga budżetowa nie tylko na dziś, ale i w dalszej przyszłości.

W czasie referowania powyższego sprawozdania H. Younga ustąpił gabinet Witosa, a rządy objął p. W. Grabski w charakterze premjera i ministra Skarbu i na podstawie ustawy sejmowej z dnia 11 stycznia 1924 o pełnomocnictwach dla rządu stał się prawdziwym dyktatorem gospodarczym Polski, na

przeciąg dwóch lat i dlatego ciąży na nim cała odpowiedzialność za gospodarkę Polski w ciągu 1924 i 1925 r.

P. W. Grabski zignorował zupełnie mądre rady H. Younga i rozpoczął swoje reformy, jak gdyby umyślnie naprzekór tym radom.

Zaledwie została sporządzona „na papierze" równowaga budżetowa na r. 1924 bez praktycznego jej wypróbowania, co było koniecznością wobec wielkich deficytów w przeszłości i zastosowania tak heroicznego środka, jak podatek majątkowy, a to tem bardziej, że już w styczniu 1924 r. ujawnił się wielki deficyt (dochody 49,4 a wydatki 97,7 miljonów fr. zł.), a już 20 stycznia 1924 pojawił się dekret Prezydenta Rzeczypospolitej, ustanawiający nową walutę w Polsce. Moment ten był niestosowny jeszcze i tego z powodu, że wówczas właśnie marka polska, dolar i ceny tańczyły prawdziwą sarabandę.

Tegoż samego dnia został ogłoszony statut mającego powstać Banku Polskiego.

Rozporządzenie walutowe z dn. 20 stycznia 1924, uzupełnione następnie 23 kwietnia 1924, ustanawiało nową jednostkę monetarną „złoty", podzielony na 100 groszy. Nasz złoty był równowartościowy z frankiem złotym i odpowiadał wartości 0,2903 g. czystego złota. Rozporządzenie uprawniało rząd do bicia monet złotych bez ograniczenia ilości po 100, 50, 20 i 10 złotych ze stopu 900 części złota i 100 części miedzi, co nie zostało, gdyż nie mogło być wykonane. Natomiast monet zdawkowych mógł rząd bić tylko ograniczoną ilość, a mianowicie: srebrnych do 8 zł., a niklowych i bronzowych — do 4 zł. na głowę ludności. Monety srebrne miały być: po 5 zł. wagi 25 gr. ze stopu 900 części srebra i 100 części miedzi (nie zostały zupełnie wypuszczone), po 2 zł. 1 zł. i ½ zł. miały być ze stopu zawierającego 835 części srebra i 165 części miedzi o wadze brutto 10, 5, 2, 5 g. Późniejsze rozporządzenie zmieniło stop monet srebrnych na 750 części srebra i 250 części miedzi, przyczem półzłotówki nigdy nie były wybite. Monety niklowe są z czystego niklu i ważą: 50 groszy 5 g., 20 groszy 3 g., i 10 gr. 2 g. Monety bronzowe są sporządzone ze stopu zawierającego 950 cz. miedzi, 40 części cyny i 10 części cynku, a waga ich: 5 groszy 3 g., 2 grosze 2 g. i 1 grosz 1⅟₁ g.

Rozporządzeniem z d. 14 kwietnia 1924 r. został ustalony stosunek złotego do marki na 1: 1 800.000 i przejściowo do 30 czerwca tegoż roku obce waluty były prawnym środkiem płatniczym w powyższej relacji, poczem marka polska przestała być prawnym środkiem płatniczym.

Rozpoczęcie naprawy ustroju finansowego w Polsce od waluty jest podobne do rozpoczęcia budowy gmachu od dachu zamiast od fundamentów, a dalsza polityka gospodarcza p. W. Grabskiego prowadziła do nieuniknionej katastrofy stworzonej przez niego waluty. Najcięższe błądy tej polityki są następujące:

1. Gdy ułożony przez poprzedni gabinet preliminarz budżetowy na 1088 miljonów fr. zł. H. Young radził zredukować do do 800 — 900 miljonów, to p. W. Grabski podniósł wydatki budżetu państwowego w r. 1924 do 1560 miljonów, a w r. 1925 do 1841 miljonów. Pomimo najenergiczniejszego nacisku śruby podatkowej tych olbrzymich kwot nie zdołano wyciągnąć ze społeczeństwa i pozostał deficyt budżetowy 190 miljonów w r. 1924 i 225 w r. 1925, który pokryto częściowo pożyczką Dillonowską w kwocie 174 miljonów, a głównie jak to przepowiedział H. Young nową inflancją w postaci bilonu i biletów skarbowych na łączną kwotę 434 miljonów, jaka znalazła się w obiegu w końcu 1925 r., wobec 381 miljonów biletów Banku Polskiogo będących w obiegu w tymże czasie.

2. Zastosowanie zmiennego mnożnika przy wypłatach poborów urzędników państwowych było urzędowem zaprzeczeniem stałości waluty, co nigdy i nigdzie na świecie nie było praktykowane. Zmienny mnożnik poborów podnosił ceny, które wzrosły ze 122 w styczniu 1924 r. do 161 w grudniu 1925 r., a wzrost cen znów podwyższał mnożnik i wydatki państwowe, co razem stanowiło błędne koło bez wyjścia, typowe dla nieustabilizowanej waluty.

3. P. W. Grabski ogłosił hasło „obrony interesów konsumentów" i w tym celu otworzył szeroko bramy dla importu zagranicznych towarów rzekomo w celu obniżenia cen krajowych.

Tę błędną politykę handlu zagranicznego spotęgowały nieurodzaj w 1925 i wojna celna z Niemcami od czerwca 1925 r., a wszystko razem złożyło się na to, że nasz handel zagraniczny, który był czynny w 1-szym kwartale 1924, stawał się coraz bierniejszy i w rezultacie ujemne saldo naszego bilansu wyniosło w r. 1924—213, a w r. 1925—331, razem 544 miljonów franków złotych.

W konsekwencji ujemnego bilansu handlowego nastąpił spadek rezerw kruszczowo-walutowych Banku Polskiego, które wyniosły w okrągłych miljonach fr. zł.: 10.V.1924—250, 31.XII.1924 — 357, 31.VII.1925 — 194 i 31.XII.1925—131. Wobec szybkiego zmniejszania się rezerw, Bank Polski zmuszony był zaniechać w końcu lipca 1925 r. zwykłego sposobu potrzymywania stałego kursu złotego przez oddawanie każdemu bez ograniczenia dolara za 5,28 złotych, a gdy tylko to nastąpiło, to kurs dolara zaczął wzrastać i wynosił przeciętnie miesięcznie w r. 1925 w sierpniu 5,30, we wrześniu 5,84, w październiku 5,98, w listopadzie 6,57, w grudniu 9,09, w r. 1926 w styczniu 7,55, w lutym 7,50, w marcu 7,80, w kwietniu 9,01, w maju 10,55, (dochodził do 12,00), w czerwcu 10,09, w lipcu 9,19, w sierpniu 9,05, i od września ustabilizował się na 9.00—8.90.

Skutki deprecjacji złotego były nad wyraz opłakane dla życia gospodarczego i powagi Państwa, gdyż ze wszystkich państw, które po wojnie przeprowadziły reformy walutowe, jedynie Polska stanowi ten smutny wyjątek, że nie zdołała utrzymać stabilizacji swej waluty.

Zło byłoby znacznie mniejsze, gdyby zamiast zbyt pośpiesznego i nieoględnego wprowadzenia złotego, posługiwano się jakiś czas ustabilizowaną od lutego 1924 r. marką polską. Stabilizację marki mogła była instytucja emisyjna podtrzymywać tym samym sposobem, co i złotego, oddając każdemu bez ograniczenia dolara za 9.324.000 marek polskich, a ewentualne zachwianie się kursu marki jako waluty tymczasowej byłoby mniej dotkliwe dla powagi Państwa.

Poprawa kursu złotego, a następnie jego stabilizacja w drugiej połowie 1926 r. była wynikiem istotnej równowagi budżetowej w tym czasie i wydatnej poprawy naszego bilansu handlowego, który za czas od września 1925 r. do marca włącznie 1927 dał saldo czynne 620,9 miljonów franków zł. W związku z tak znacznem saldem bilansu handlowego wzrosły znakomicie rezerwy kruszczowo-walutowe Banku Polskiego i doszły 30 września 1997 r. do 404,5 miljonów fr. zł., a po zrealizowaniu stabilizacyjnej pożyczki zagranicznej w nominalnej wysokości 62 miljonów dolarów i 2 miljonów funtów szterlingów rezerwy te doszły w końcu 1928 r. do 1409,1 miljonów nowych złotych, odpowiadających 817 miljonów fr. zł.

W tych warunkach nastąpiła nowa reforma walutowa.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 13 października 1927 r. ustanawia nową jednostkę pieniężną „złotego", odpowiadającego wartości 0,1688 g. czystego złota, dzielonego 100 groszy. Nowy złoty ma wartość 58,1% starego złotego względnie 1 stary złoty = 1,72 nowego złotego. Parytet dolara w starych złotych wynosił 5,1826, a w nowych—8,914.

W nowym ustroju pieniężnym monety zdawkowe bronzowe i niklowe pozostają bez zmiany. Nowe monety srebrne będą bite tylko po 2 i 5 złotych: pierwsze ze stopu 50% srebra i 50% miedzi, wagi 10 g., drugie ze stopu 75% srebra i 25% miedzi, wagi 18 g. Dotychczasowe złotówki srebrne zostaną wycofane i zastąpione monetami niklowemi wagi 7 g. Zostaną wycofane z obiegu papierowe bilety zdawkowe. Ogólny obieg monet zdawkowych jest ograniczony kwotą 320 miljonów złotych.

Ustrój pieniężny z r. 1927 jest pod każdym względem znacznie lepszy niż był ustrój z r. 1924, również i zabezpieczenie stabilizacji nowego złotego jest o wiele silniejsze, niż było starego złotego.

Ale i na tym jasnym horyzoncie pojawiła się ciemna chmura w postaci wielkiego deficytu naszego handlu zagranicznego, który za czas od kwietnia 1927 do czerwca włącznie 1928 wynosi 967 miljonów nowych złotych = 562 miljonów fr. zł., a więc nie o wiele mniej, niż przyniosła nadwyżka handlu zagranicznego w poprzednim okresie.

Obecnie najpilniejszą sprawą polityki gospodarczej jest poprawa naszego handlu zagranicznego jako najlepszego środka podtrzymania stałości waluty.

Inż. Józef Jaskólski.

KRONIKA

Wykładnia ustawy o opłatach stemplowych.

W numerach 20—23 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu z r. b. ogłoszono następującą wykładnię ustawy o opłatach stemplowych.

Skróty u. o. s. — ustawa o opłatach stemplowych z dnia 1 lipca 1926 r. (DURP. Nr. 98, poz. 570).

r. w. s. — rozporządzenie wykonawcze z dnia 20 listopada 1926 r. (DURP. Nr. 123, poz. 713).

67. (Art. 157). Duplikat świadectwa przemysłowego (art. 39, ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym, (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550), podlega opłacie w wysokości 1 zł. Prócz opłaty stemplowej nie pobiera się żadnej dalszej opłaty (art. 154, ustęp trzeci, u. o. s.)

Przepis powołanego art. 39, na mocy którego wydanie duplikatu świadectwa przemysłowego następuje „za zwrotem kosztu formularza" został uchylony postanowieniem, zawartem w ustępie ostatnim art. 171 u. o. s.

Podanie o wydanie duplikatu świadectwa przemysłowego podlega opłacie stemplowej w wysokości 3 zł. na mocy art. 145 u. o. s. (L. D. V. 7178/6/27).

168. (Art. 76). Wykładnię nr. 43, ogłoszoną w nr. 11 Dziennika Urz. Min. Skarbu z r. 1927 uzupełnia się w sposób następujący:

Po dziale V wstawia się następujący dział Va: opłatę stemplową od indosu, sporządzonego przez wypełnienie atramentem formularza, wydrukowanego na papierze wartościowym, można uiścić również przez naklejenie znaczkami stemplowemi początkowych wyrazów formularza (np. „akcję niniejszą ustępuje p. . . . . . ") i skasowanie ich przez wypisanie atramentem wyrazów zaklejonych.

Umieszczenie znaczków stemplowych w miejscu przeznaczonem na podpis i skasowanie ich podpisem nie jest prawidłowym sposobem uiszczenia (§ 33, ustęp czwarty, r. w. s.); w razie zastosowania tego sposobu będzie wymierzona podwyżka w wysokości 25-krotnej (art. 42 oraz art. 80, ustęp ostatni, u. o. s.), nie zostanie zaś wymierzona opłata pojedyńcza.

Dział VIII otrzymuje brzmienie następujące:

Jeżeli instytucja emitująca, której przedstawiono imienny papier wartościowy celem przepisania własności, stwierdza, że od czasu poprzedniego uwidocznienia osoby właściciela we właściwej księdze umieszczono na papierze wartościowym szereg indosów, to przepisanie jest zasadniczo uzależnione od stwierdzenia, że opłaty stemplowe uiszczono od wszystkich indosów.

W razie stwierdzenia, że od czasu poprzedniego uwidocznienia właściciela we właściwej księdze umieszczono na papierze wartościowym:

a) indos in blanco, niezaopatrzony w dowód uiszczenia opłaty, i przy tymże indosie,

b) adnotację: „ . . . . . . nabył (a) dn. . : : : : rej . . . . . . ", oraz że osoba wymieniona na początku adnotacji, wykonywa czynności bankowe, instytucja emitująca:

1) nie uzależnia przepisania własności papieru wartościowego od uprzedniego uiszczenia opłaty, gdy data, wymieniona w adnotacji, jest indentyczna z datą indosu.

2) uzależnienia przepisanie od uprzedniego uiszczenia opłaty od indosu, gdy data adnotacji jest inna niż data indosu lub gdy indos jest bez daty.

Te same zasady obowiązują w razie zaopatrzenia indosu w adnotację: „ . . . . . . nabył (a) dn. . . . . . . rej. : : : : : : maklera N. N.", wymieniająca na początku osobę, która wykonywa czynności bankowe, lub w adnotację „umowa z dn. . . . : rej. : : : : maklera N. N." i zaopatrzoną w podpis maklera.

Instytucja emitująca nie uzależnia przepisania własności

papieru wartościowego od uprzedniego uiszczenia opłaty od indosu, jeżeli indosantem jest osoba wykonywająca czynności bankowe.

Tezy, podane w ustępie drugim niniejszego działu VII, opierają się na następujących stanach faktycznych.

1) Osoba A, zapisana w księdze instytucji emitującej jako właściciel danego papieru wartościowego (a nie wykonywająca czynności bankowych) sprzedała ten papier w dniu 2 stycznia 1928 r. bankowi B i w tym celu zaopatrzyła papier w indos in blanco. W dniu 20 stycznia 1928 r. bank B sprzedał ów papier osobie. C (nie wykonywającej czynności bankowych), która wypełniła indos in blanco swojem nazwiskiem i zwróciła się do instytucji emitującej o przepisane własności. Ponieważ bank B w myśl art. 80 (ustępu trzeciego) u. o. s. uiścił opłatę stemplową od nabycia papieru wartościowego gotówką, bez wymiaru urzędowego, przeto indos o którym mowa, nie jest zaopatrzony w znaczek stemplowy, a instytucja emitująca, opierając się na treści indosu (pełnego) i wychodząc na tej podstawie z założenia, że osoba A sprzedała papier osobie C, odmówiłaby przepisania własności. Tej konsekwencji zapobiega adnotacja (zaczynając się od słów: „Bank B nabył"), zaopatrzona w datę 2 stycznia 1928 r. (indentyczną z datą indosu); dowodzi bowiem, że od osoby A nabył papier bank B. Ponieważ podana w adnotacji (po skrócie „rej. . . . . . ") pozycja „rejestru opłat stemplowych od obrotu papierów wartościowych" (§ 116 r. w. s), umożliwia władzy skarbowej stwierdzenie, czy bank B uiścił opłatę stemplową od nabycia papieru wartościowego, przeto adnotacja, o której mowa, zwalnia — na mocy niniejszej wykładni — instytucję emitującą od tego stwierdzenia; instytucja emitująca może więc dokonać przepisania własności na podstawie owej adnotacji.

2) Osoba A, zapisana w księdze instytucji emitującej jako właściciel danego papieru wartościowego (a nie wykonująca czynności bankowych), sprzedała ten papier w dniu 2 stycznia 1928 r. osobie C (nie wykonującej czynności bankowych) i w tym celu zaopatrzyła papier w indos in blanco, w którym jako data indosu jest wymieniony dzień 2 stycznia 1928 r. Od tego indosu nie uiszczono opłaty stemplowej. W dniu 20 stycznia 1928 r. osoba C sprzedała papier wartościowy, o którym mowa, bankowi B, który uiścił opłatę stemplową od nabycia gotówką i umieścił przy indosie in blanco, o którym mowa wyżej, adnotację: Bank (firma) nabył dnia 20 stycznia 1928 r. rej. . . . . ." Wreszcie w dniu 10 lutego 1928 r. B sprzedał papier wartościowy osobie D (nie wykonywającej czynności bankowych), która wypełniła indos in blanco swojem nazwiskiem i zwróciła się do instytucji emitującej o przepisanie własności. Ponieważ data indoso i data adnotacji są różne, przeto instytucja emitująca jest obowiązana uzależnić przepisanie własności od uprzedniego uiszczenia opłaty od indosu.

Wymieniona w ustępie trzecim niniejszego działu VII adnotacja" . . . nabył (a) dnia . . . . rej . . . maklera NN" tyczy się przypadku, w którym osoba, wykonywająca czynności bankowe nabyła papier wartościowy za pośrednictwem maklera. Po skrócie „rej" należy wymienić pozycję księgi maklerskiej (§§ 118 i 119 r. w. s.).

Wymieniona w tymże ustępie trzecim adnotacja: „Umoz dn. : : : rej. : : : : maklera NN" tyczy się przypadku, w którym za pośrednictwem maklera przyszła do skutku umowa o nabyciu papieru wartościowego między dwiema osobami, z których żadna nie wykonywa czynności bankowych.

Teza, podana w ustępie czwartym niniejszego działu VII wypływa z postanowienia art. 80 (ustępu trzeciego) u. o. s., w myśl którego bank, który podpisał indos in blanco (względnie inny bank, który drogą tego indosu nabywa papier wartościowy) obowiązany jest uiścić opłatę od owego indosu gotówką, bez wymiaru urzędowego.

W razie uiszczenia opłaty od indosu w należnej kwocie, ale w sposób nieprawidłowy, w szczególności drogą skasowania znaczka stemplowego podpisem indosanta (patrz wyżej dział Va), nic nie stoi na przeszkodzie—ze stanowiska opłat stemplowych przepisaniu własności papieru wartościowego w księdze instytucji emitującej, Art. bowiem 76 u. o. s. uzależnia przepisanie własności od uiszczenia opłaty, a nie od uiszczenia należnej ewentualnie podwyżki (L.L.V5028/6/28).

169. (Art. 112). Przepis art. 112 (punktu 2) u. o. s., zwalniający od opłat stemplowych „pełnomocnictwo, upoważniające do działania w sprawie sądowo-karnej", tyczy się zarówno spraw o przestępstwa, ścigane z urzędu, jakoteż spraw o przestępstwa, ścigane z oskarżenia prywatnego (L. D. V. 4223/6/27).

170. (art. 139). Przewidziane w art. 3 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. Nr. 79, poz. 766) urzędownie stwierdzone żądanie rodziców dzieci narodowości niepolskiej o zapewnienie nauki w języku macierzystym, nie podlega opłacie stemplowej, gdyż pismo tego rodzaju nie jest wymienione w rozdziałach: dziesiątym do dwudziestego ósmego u. o. s., a także nie należy się opłata, przewidziana w art. 139 u. o. s., ponieważ pismo, o którem mowa, stwierdza czynność prawną, unormowaną przez prawo publiczne (L. D. V. 6293/6/28).

Ciągnienie 5% Premjowej Pożyczki Dolarowej.

W dniu 1 września 1928 r. odbyło się w Ministerstwie Skarbu losowanie 5% premjowej pożyczki dolarowej ser. II.

Wylosowano następujące numery:

40.000 dol. 980680

8.000 dol. 857374

3.000 dol.

463523 256388 897037

1.000 dol.

637754 665031 128081 638308 588229

500 dol.

725597 600018 599539 131356 833213
609267 852182 858804 944316 522838

100 dol.

157989	359438	183925	977693	764248	140730	498958
136540	413752	540982	997629	820941	767853	134350
353126	327049	301622	300163	297934	407363	865018
811458	528962	354518	118563	875209	174233	007551
35 358	093596	089635	993858	009541	785689	614430
398343	625455	381938	706524	863061	197859	482103
782007	258866	429612	058031	549967	451340	769536
563700	262441	091771	704415	646303	392343	402127
470441	540797	527416	385556	121373	807393	473336
285338	884628	365711	208960	614635	759705	300474
283521	040469	713484	697111	926763	858621	574920
		852767	442348	663103		

Obniżenie taryfy inkasowej w P. K. O.

Dotychczasowe opłaty, pobierane przez P. K. O. za inkaso weksli i czeków zostały znacznie obniżone. Obecnie pobiera P. K. O. za inkaso weksli miejscowych 1 pro mille, minimum 50 groszy, a przy kwotach weksli ponad złotych 2000 tylko pół pro mille. Przy wekslach inkasowych za pośrednictwem oddziałów P. K. O. zalicza się oprócz stawek powyższych 50 groszy od każdego weksla tytułem porta.

Przy inkasie weksli w miejscowościach, w których posługuje się P. K. O. korespondentami, względnie za pośrednictwem urzędów pocztowych, pobierana należność jest zależną od wysokości kwoty weksla, a zaczyna się od 1,25 względnie 1.75 zł.,

Za inkaso czeków bankowych w Warszawie i w miastach, gdzie są oddziały P. K. O. wynosi należytość 1 pro mille, mi-

nimum 50 groszy, za inkaso zaś w innych miejscowościach stawki są takie same jak za inkaso weksli. Przy zwrocie weksli zaprotestowanych lub niewykupionych zalicza P. K. O. tytułem kosztów 70 groszy od sztuki.

Obniżenie opłat inkasowych P. K. O. jest nowem udogodnieniem. z jakich korzystają klijenci tej instytucji.

Giełda pieniężna w Warszawie.

Warszawa, 11 Września 1928 r.

Zebrania giełdowe w ciągu ostatnich dni kilkunastu nie nasuwały szczególnych uwag sprawozdawczych. Obroty z dnia na dzień coraz bardziej się zmniejszają. Wskutek braku większej chęci ze strony członków zgromadzenia giełdowego do zawierania tranzakcyj zebrania stają się w dalszym ciągu monotonne i jałowe.

Z papierów państwowych po odbytem w dniu 1 b. m. ciągnieniu wygranych nastąpił spadek Dolarówki, która jednak następnie zaczęła znów wykazywać skłonność do zwyżki.

4% Poż. Prem. Inwestycyjna w dniu 28 z. m. została dopuszczona do obrotów giełdowych. Kurs ulegał częstym wahaniom, w rezultacie nadwyżka dosięgła zł. 6.

Listy zastawne towarzystw długoterminowego kredytu, z wyjątkiem trzymających się na jednakowym poziomie 8% L. Z. Miejskich, osłabły. Mocniejszą tendencję miały jedynie 8% Tow. Kred. Przemysłu Polskiego. Obroty akcjami wciąż się zmniejszają. Oprócz nielicznych wyjątków, większość akcyj nabywano po kursach obniżonych.

W dniu 11 września notowania urzędowe były następujące: Bank Polski 179.50 — 180 zł. Bank Handlowy 117, Bank Zachodni 33,25, Warsz. Tow. Fabryk Cukru 66, Warsz. Tow. Kopalń Węgla 104-102-102,25, Nobel 32,25, Lilpop 40,50-40,40, Parowóz 40, Starochowice 55-54,50, Zawiercie 27-26,50, Borkowski 18. Akcjami chemicznemi, elektrycznemi, i spożywczemi tranzakcyj nie zawierano. Jak widać z powyższego zestawienia akcje Banku Polskiego były słabsze. Akcje Warsz. Tow. Fabr. Cukru nabywano po wyższych kursach. Węgiel warszawski pokaźny osiągnął zysk, z którego następnie jednak część zysków stracił. Akcje metalurgiczne i włókiennicze przeważnie słabsze.

Notowania giełdowe papierów procentowych państwowych i hypotecznych.

	Wartość nominalna	Wrzesień						
		4	5	6	7	8	10	11
Papiery proc. w złotych w złocie								
8 proc. L. Z. Banku Gospod. Krajowego	00 zł. w zł.	94	94	94	94	94	94	94
8 proc. L. Z. Państwowego Banku Rolnego	100 zł. w zł.	94	94	94	94	94	94	94
8 proc. Obligacje Banku Gospod. Krajowego	100 zł. w zł.	94	94	94	94	94	94	94
Listy zastawne w wal. zagr.								
7 proc. Tow. Kred. Przem. Polskiego*)	1 funt. sterl.							
8 proc. " " " " **)	1 funt. sterl.	—	—	—	—	89	89	89.50
8 proc. " " " Ziem. Warsz. ser. 1924 r.	1 dol.	—	—	—	—	—	—	
8 proc. " " " we Lwowie	1 dol.	—	—	—	—	—	—	—
7 i pół proc. Oblig. Zjedn. Zakł. Przem.		—	—	—	—	—	—	—
7 i pół proc. Scheiblera i L. Grohma na serrji 1	1 dol.							
7 proc. L. Z. Ziem w Warsz. ser. 1928	1 dol.							
Papiery procent. państwowe								
5 proc Państw. poż. Konwersyjna	100 zł.	67	67	67	67	67	67	67
5 proc. Konwers. poż. Kolej. 1926 r.	100 zł.	61.50	61	61.10	61.10	61.15	61.40	61.30
6 proc. Pożyczka Dolarowa 1919|20 r.	100 dol.	85	85	85.50-86	—	86.25	—	—
10 proc. Pożyczka Kolejowa	100 fr. w zł.	104	104	103	103	103	103-103.50	103.50
5 proc. Pożyczka prem. ser. II 1926 r.	5 dol.	89-89.50-8925	88-87.75-8850	88.75-88.50	88.50-89.50	90-89.50	89.50-90.50	90.50-92
7 proc. Pożyczka Stabil. 1927 r.	100 dol.	—	—	—	—	—	—	—
4 proc. Pożyczka prem. Inwestycyjna	100 zł. w zł.	127.25-129	130.50-128.50 -129.50	130.50-133- -132.50	133-134-132	131.50-129.50 -129-75	130-128.75- -129	128.50-127.75 -129.50
Listy zastawne								
4 proc. Tow. Kredytu Ziemskiego	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
4 pół proc. " "	100 zł.	53.25-53	—	—	—	52.75	52.25 52.50 -54.50	52.50
8 proc. " " "	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
4 pół proc. " m. Warszawy	100 zł.	—	—	—	52.75	—	—	—
5 proc. " "	100 zł.	—	59.25	59.50-59.75	—	59.50	—	—
8 proc. " " "	100 zł.	74-74.25-74.15	73.75	73.90-74	74-73.75-74	73.75-74	73.85-74	73.75-74
5 proc. " " " Częstochowy	100 zł.	—	—	—	—	—	—	
8 proc. " " " "	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
5 proc. " " " Kalisza	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
8 proc. " " " "	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
5 proc. " " " Kielc	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
5 proc. " " " Lublina	100 zł.	—	—	—	—	—	—	
8 proc. " " " "	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
10 proc. " " " "	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
4 pół proc. " " Łodzi	100 zł.	—	—	50	—	—	—	—
5 proc. " " "	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
8 proc. " " "	100 zł.	—	—	—	—	—	66.75	—
5 proc. " " Piotrkowa	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
8 proc. " " "	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
5 proc. " " Radomia	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
8 proc. " " "	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
10 proc. " " "	100 zł.	—	—	—	—	75	—	76.50
5 proc. " " Siedlec.	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
10 proc. " " "	100 zł.	—	75	—	—	75	—	75.15
Obligacje								
6 proc. Polskiego Banku Komunalnego	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—
8 proc. " " II em.	100 zł.	—	81.75	—	—	—	—	—
8 proc. " " III em.	100 zł. w zł.	—	93	—	—	93	—	—

*) Zgodnie z ustawą monetarną według rozporządzenia Prezydenta załączonego do rozporządzenia min. Skarbu z d. 23|IV 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 37. poz. 401 z r. 1924.

**) Gwarantowane przez Skarb Państwa.

Wzrost oszczędności.

W ciągu pierwszego półrocza r. b. wkłady oszczędnościowe w P. K. O. wzrosły o 24 milj. zł. (w pierwszem półroczu r. z. wzrost wynosił 14 milj. zł. W chwili obecnej stan ogólnych wkładów oszczędnościowych wszystkich typów w P. K. O. wynosi prawie 86 milj. zł. Ilość książeczek oszczędnościowych wzrosła do cyfry 212,507; w ciągu pierwszego półrocza r. b. przybyło 44.000 nowych książeczek. gdy w roku ubiegłym przybyło ich w tymże czasie tylko 23.000. Równocześnie wzrasta średnia ilość oszczędności przypadających na jedną książeczkę z końcem r. z. wynosiła ona 393 zł, obecnie niedaleka już jest od osiągnięcia cyfry pół tysiąca zł.

Propaganda oszczędności.

Celem zaznajomienia się ze sposobem propagowania idei oszczędności na Zachodzie, gdzie propaganda oszczędzania prowadzona jest stale oddawna i dała już świetne wyniki, Sekretarz Biura Zjazdów Instytucyj Oszczędnościowych w Polsce p. B. Mrozowski, odwiedził szereg central oszczędnościowych, a mianowicie: Międzynarodowy Instytut Oszczędnościowy w Medjolanie, Związek Czesko-Słowackich Kas Oszczędności w Pradze, Centralną Konferencję Kas Oszczędności w Paryżu, Związek Niemieckich Kas Oszczędności w Berlinie i Związek Państwowy Niemieckich Kas Oszczędności w Wiedniu.

Delegat polskiej centrali oszczędnościowej doznał wszędzie b. serdecznego przyjęcia, wszędzie udzielono mu jaknajchętniej posiadanych materjałów i obznajmiono z wynikami propagandy oszczędnościowej, która zagranicą obejmuje jaknajszersze warstwy, szczególną zaś uwagę poświęca młodzieży szkolnej i sferom pracowników fizycznych oraz umysłowych.

Cały szereg stosowanych z tak wielkiem powodzeniem zagranicą środków propagandowych da się zastosować i w Polsce.

Sprawie tej poświęcone będzie najbliższe posiedzenie Komitetu wykonawczego Biura Zjazdów Instytucyj Oszczędnościowych w Polsce.

Dr. Roman Górecki, Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego: Rola Banku Gospodarstwa Krajowego w życiu gospodarczem Polski współczesnej. Str. 41 i XVII wykresów. Warszawa 1928.

Praca p. dr. Góreckiego powstała z myśli, wypowiedzianych przez niego na odczytach na powyższy temat, wygłoszonych we Lwowie, Katowicach i w Poznaniu. Składa się ona z trzech części. W pierwszej znajdujemy ogólną charakterystykę sytuacji ekonomicznej Polski w ostatnich latach. Są tam omówione zagadnienia budżetu, stabilizacji złotego, wzrostu produkcji i konsumpcji. Druga część poświęcona jest sprawie ingerencji państwa w życie gospodarcze narodu. Autor po omówieniu przyczyn. z powodu których rządy poszczególnych państw zmuszone są do mieszania się w gospodarkę społeczną zastanawia się dłużej nad rolą, jaką odegrały banki państwowe w Polsce porozbiorowej. Najobszerniej jest tu omówiona działalność b. Banku Polskiego (1828—1886), a także b. Banku Krajowego Królestwa Galicji i Lodomerji. Historja tych instytucji wskazuje na doniosłe znaczenie banków państwowych dla rozwoju życia gospodarczego naszego narodu. Wreszcie w trzeciej części rozprawy p. dr. Górecki przechodzi do omówienia roli Banku Gospodarstwa Krajowego w życiu gospodarczem Polski. Autor omawia najpierw zadania programowe Banku, oraz jego środki obrotowe, a następnie charakteryzuje jego działalność w odniesieniu do poszczególnych dziedzin życia gospodarczego. Znajdujemy tu więc omówienie operacji Banku w dziedzinie długoterminowego kredytu emisyjnego, z którego wynika. że instytucja ta w ostatnich czasach przeszła głownie do udzielania amortyzacyjnych pożyczek dla samorządów, odsuwając na plan dalszy pożyczki hipoteczne na nieruchomości miejskie i ziemskie. Następnie znajdujemy charakterystykę t. zw. kredytów społecznych t. j. dla samorządów komunalnych kas oszczędności i dla spółdzielni. Wszystkie te instytucje cieszą się obecnie szczególną opieką finansową Banku. W dalszym ciągu autor omawia stosunek Banku do przedsiębiorstw państwowych, do ruchu budowlanego, do rolnictwa, przemysłu, handlu i banków. Praca p. Góreckiego ilustrowana jest siedemnastu wykresami, przedstawiającymi graficznie omówione w niej zjawiska gospodarcze.

Kronika zagraniczna.

Stan wkładów w niektórych państwach europejskich.

Belgijska Caisse générale d'épargne et de retraite wykazała w ciągu r. 1927 olbrzymi wzrost wkładów, które osiągnęły okrągłą sumę 5 miljardów fr. belg. Wzrost wkładów w porównaniu z r. 1926 wyniósł 1 miljard fr. przy wzroście liczby wkładców o 158 000

Na szczególną uwagę zasługuje rozwój szkolnych kas oszczędności: liczyły one w końcu r. 1927 okrągło 1 miljon wkładców, suma zaś dokonanych w ciągu roku wpłat na książeczki szkolne wynosiła 31 miljonów fr. belgijskich.

Francuska Caisse Nationale desdépôts et des Consignation wykazuje wzrost wkładów w ciągu pierwszego kwartału r. b. o 945 694 817 fr. fr.; wkładców Kasa posiadala 7 713 212.

Włochy. Ruch wkładów w Cassa Ordinarie w maju r. b. przedstawia się, jak następuje (w tysiącach lir):

wkłady oszczędn.	wpłaty	816 502,	wypl.	687 652	stan	12 625 513
„ rach. bież.	„	545 945,	„	534 470	„	1 578 130
„ w oproc. obligacjach	„	71 312,	„	45 684	„	756 784
Ogółem	wpłaty:	1 433 759,	„	1 267 806	„	14 970 407

Równie wspaniale rozwija się włoska Pocztowa Kasa Oszczędności, w której stan wkladów na 31 marca r. b. wynosił 10 256 miljonów lir (w porównaniu z końcem r. ub. wzrost o 102 miljony).

W Niemczech wkłady oszczędnościowe na d. 31 maja r. b. wynosiły 5 780,4 miljonów Rmk, wkłady żyrowe — 1 359,3 miljonów Rmk. Razem wysokość wszystkich wkładów komunalnych kas oszczędności stanowiła sumę 7 139,7 miljonów Rmk, co czyni 91,4 Rmk na głowę.

Pod względem wysokości ogólnej wkładów pierwsze miejsce zajmują Prusy z 3 628,5 milj., ostatnie—Meclenburg-Strelitz z 3 milj. Rmk, w/g wysokości sumy, przypadającej na 1 mieszkańca na miejscu naczelnem stoi wolne miasto Brema z 271,94 Rmk, na ostatniem zaś — niemiecka część G. Śląska z 46,86 Rmk, na głowę.

Fińskie kasy oszczędności miały d. 31 maja r. b. 3 428,7 miljonów mk fińskich wkładów oszczędnościowych.

Związek S. S. R. (Rosja) posiadał w dn. 31 maja r. b. w kasach oszczędności ogółem 286,1 miljonów rubli. Z sumy tej przypadało na poszczególne republiki Związku:

R. S. F. R.	kas	10 899,	wkładców	2 568,6	tys.	wkładów	203,5	milj. rb.
Białoruska	„	391,	„	97,0	„	„	5,3	„ „
Ukraińska	„	2 851,	„	604,8	„	„	62,4	„ „
Zakaukaska	„	394,	„	45,8	„	„	4,8	„ „
Uzbekska	„	271,	„	64,4	„	„	7,9	„ „
Turkmeńska	„	141,	„	30,5	„	„	2,2	„ „
Związek	kas	14 947,	wkładców	3 441,1	tys.	wkładów	286,1	milj. r.

Nadzwyczajnie interesującem jest porównanie stanu oszczędności rosyjskich z latami ubiegłemi, wynosiły one bowiem (na ten sam dzień): w r. 1925-ym 21 719, w r. 1926-ym 66 963, w r. 1927-ym 148 833 tys. rubli.

Udział Niemieckich kas oszczędności w akcji rozbudowy wyraził się w r. 1927-ym sumą 600 miljonów Rmk, co odpowiada 19% ogólnej sumy 3 200 miljonów Rmk, wydatkowanej na te inwestycje.

Kasy oszczędności zajmują drugie miejsce, tuż za wpływami z podatku czynszowego, które wyniosły 850 miljonów. Resztę sumy pokryły wpływy z pożyczek, instytucje kredytu publicznego, banki hipoteczne, państwowe i krajowe zakłady ubezpieczeń i t. d.

Memorjał w sprawie utworzenia pocztowej kasy oszczędności w Niemczech został przygotowany w formie wniosków na najbliższe posiedzenie Rady Zawiadowczej Poczty Rzeszy.

Projekt ten wywołał ożywioną dyskusję w niemieckich sferach gospodarczych, które z jednej strony dopatrują się wprawdzie w nim daleko idącego ułatwienia dla oszczędzających przez uruchomienie 46744 miejsc wpłat i wypłat (w urzędach pocztowych), z drugiej jednak zaznaczają ujemny wpływ mającej powstać kasy na organizację kredytu zwłaszcza osobistego i realnego, uprawianego przez komunalne kasy oszczędności i instytucje spółdzielcze.

Szczególnie koła rolnicze wskazują na grożącą ze strony pocztowej kasy konkurencję istniejącym instytucjom pieniężnym (22,000 kredytowych spółdzielni rolniczych, 1,370 miejskich, 1,550 spożywczych oraz 3,000 kas komunalnych z 11,000 oddziałami), zwracają uwagę na niebezpieczeństwo odpływu przez pocztową kasę pieniędzy z prowincji do centrów gospodarczych z uszczerbkiem dla ludności miejscowej i podnoszą ewentualne podrożenie kredytu wskutek niemożności bezpośredniego udzielania go przez tę kasę.

Z podobnemi argumentami spotkał się również analogiczny zamiar w Szwajcarji, gdzie sieć zakładów oszczędnościowych i kredytowych liczy przeszło 4,000 tych instytucji.

Włoski zakład kredytowy kas oszczędności oraz zgórą 100 kas uczestniczy w powiększeniu kapitału zakładowego banku państwa.

Z polecenia ministra komunikacji listy i pocztówki mają być w celu propagandy znaczone hasłami oszczędnościowemi.

Francja. Conférence du Centre na posiedzeniu, odbytem w dn. 30 i 31 maja, uchwaliła, między innemi: prowadzenie propagandy oszczędnościowej w szkołach i fabrykach, zakładanie oddziałów kas i zorganizowanie przyjmowania wkładów w dnie wypłat w zakładach przemysłowych i handlowych, wprowadzenie oszczędności, jako przedmiotu wykładów, w szkołach ludowych, prywatnych, zawodowych i średnich, utworzenie wspólnego funduszu na pokrycie kosztów delegacji na międzynarodowe kongresy oszczędnościowe.

Należność pocztowa uiszczona ryczałtem.

Składnica materjałów przy dwutygodniku „OSZCZĘDNOŚĆ"

Niniejszem podajemy do wiadomości, że po czasowej przerwie, spowodowanej względami organizacyjnemi, uruchomiliśmy znowu składnicę materjałów.

Posiadamy na składzie i dostarczamy na każde zgłoszenie **natychmiast i w nieograniczonych ilościach następujące materjały i wydawnictwa:**

Skarbonki blaszane (patrz № 32, 33 z 1925 r.) za sztukę gr. 60.

Ulotki (patrz № 2 i 12 „Oszczędność" z 1925 r.)	№ 1 za 1000 egzempl.	zł. 14.—
„ „ „ „ „ „ „ „	№ 2 „ „ „	zł. 16.—
„ „ „ „ „ „ „ „	№ 3 „ „ „	zł. 14.—
„ „ „ „ „ „ „ „	№ 4 „ „ „	zł. 45.—

Plakaty barwne (ogólno-propagandowe i szkolne) za 10 egzemplarzy zł. 6.—
„ „ „ „ „ za 100 „ zł. 50.—

Książeczki wkładowe (nowy nakład) za 1000 egzemplarzy . . zł. 250.—

Karneciki do nalepiania mareczek oszczędnościowych za 1000 egzemplarzy zł. 50.—

Mareczki oszczędnościowe, wartości nominalnej 5, 10, 20 i 50 gr.— za 1000 szt. zł. 1.30

Broszurki propagandowe:

1) „Oszczędnością i pracą ludzie się bogacą" — broszura dla ludności rolniczej za 1000 egzemplarzy zł. 125, za 100 egzemplarzy . . . . . . zł. 12.50

2) „Ucieka nędza przed tym co oszczędza" T. Łubieńskiej, ilustrowana broszurka dla młodzieży — za 100 egzemplarzy . . . . . . zł. 6.—

3) „Osobiste i społeczne korzyści oszczędzania" L. Dury — za 100 egzempl. zł. 7.—

„Szkolna Kasa Oszczędności" książka prof. S. E. Bońkowskiego za 1 egzempl. zł. 1.—

Formularze bilansów miesięcznych brutto oraz sprawozdań rocznych dla komunalnych kas oszczędności, według obowiązującego urzędowego wzoru:

a) bilanse miesięczne — za 100 egzemplarzy . . . . . . zł. 5.—

b) sprawozdanie roczne wzór 1, 2, 3 i 4 — za 100 egzemplarzy . zł. 25.—

Przy wysyłaniu zamówień pocztą doliczamy koszty przesyłki i opakowania.—

Zamówienia prosimy kierować do administracji dwutygodnika „Oszczędność" — Warszawa, pl. Napoleona 7, pieniądze zaś wpłacać na konto czekowe czasopisma „Oszczędność" w P. K. O. № 92.

Związek Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności

podaje niniejszem do wiadomości

że składnicę materjałów i wydawnictw oszczędnościowych przekazał czasopismu „Oszczędność, jako swojemu oficjalnemu organowi. Wobec tego zamówienia na materjały prosi kierować wprost do administracji czasopisma „Oszczędność" — Warszawa, pl. Napoleona 7.

Adres Redakcji i Administracji:	Prenumerata wraz z przesyłką pocztową:	Ceny ogłoszeń:
Warszawa, Pl. Napoleona 7, tel. 297-04.	Rocznie . . . 32 zł.	1/1 strona 300 zł. 1/2 strony 150 zł. 1/4 strony 100 zł.
Konto czekowe P. K. O. № 92.	Kwartalnie . . . 8 „ Miesięcznie . . 3 „	Drobne: 30 groszy za wiersz jednołamowy. Kolumna ogłoszeń liczy 4 łamy.

Prosimy o wpłacanie prenumeraty za kwartał III-ci r. 1928 na konto czekowe Administracji czasopisma „Oszczędność" w P. K. O. № 92.

Redakcja i Administracja czynne codziennie, prócz świąt i niedziel w godz. od 14 do 16.

Redaktor: KAZIMIERZ PYSZKOWSKI. Wydawca: **„Oszczędność" S-ka Wydawnicza.**

Druk Jana Górnickiego Nowy-Świat № 57. Tel. 152-16.